

ДЕЯКІ МАТЕРІАЛИ З РОДИННОГО АРХІВУ РОМАНА САВИЦЬКОГО-МОЛОДШОГО

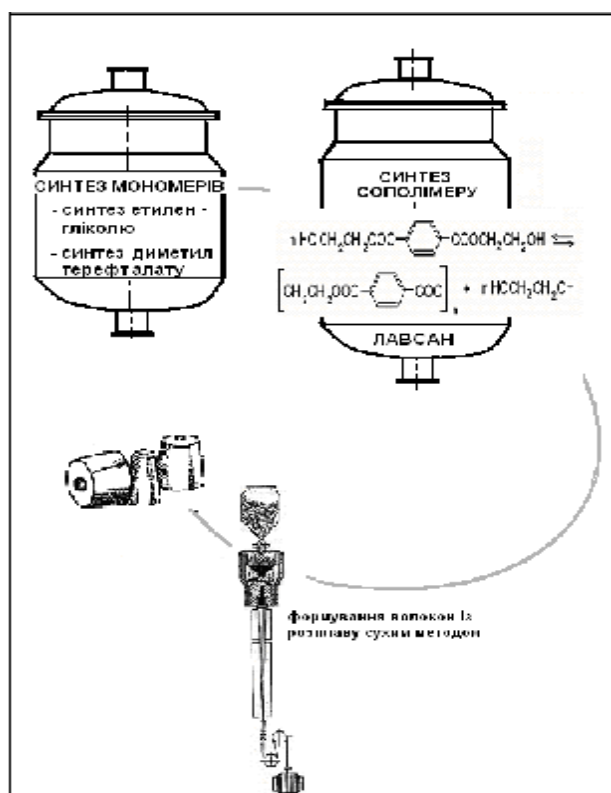

Рис.3. Опорний конспект "Технологічний процес виробництва лавсанових ниток"

свого предмету форму візуальної моделі. Важливо щоб у рамках однієї навчальної дисципліни використання однакових фігур було відносно постійним. Як правило, їх вибір залежить від специфіки навчальної дисципліни, її структурно-логічної схеми і рівня вивчення.

1. Каньковський І.С. Наочне представлення навчальної інформації // Дидактика професійної школи. Збірник праць. Випуск №2. – Київ. – Хмельницький, 2005. – С. 34 – 37.
2. Нові технології навчання. Науково-методичний збірник. – Вип. 32. – К., 2002.
3. Освітні технології. Навчально-методичний посібник / За ред. докт. пед. наук О.М. Піхоти. – К: А.С.К., 2001.
4. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс: Учебник для студ. пед. вузов: – М.: "Академия", 2004. – 428 с.
5. Структурирование учебного материала инженерных дисциплин / Артюх С.Ф., Прыходько В.М., Капленко С.А., Ашерев А.Т., Федотов И.В. – М.: МАДИ (ГТУ); Харьков: УИПА, 2002. – 30 с.
6. Шаталов В.Ф. Точка опоры. – М.: Педагогика, 1987. – 160 с.

Стаття надійшла до редакції 27.10.2008

УДК 929.522 (477)

Лариса Соловей, викладач Дрогобицького державного музичного училища
імені Василя Барвінського

ДЕЯКІ МАТЕРІАЛИ З РОДИННОГО АРХІВУ РОМАНА САВИЦЬКОГО-МОЛОДШОГО

Стаття висвітлює та аналізує матеріали альбому-альманаху, упорядкованого Р. Савицьким-молодшим, які розкривають маловідомі сторінки життя і творчості Василя Барвінського.

Ключові слова: матеріали альбому-альманаху, світлина, музичні твори.

Постановка проблеми. Р. Савицький-молодший – один із авторитетніших дослідників творчості В. Барвінського. Його альманах, присвячений композитору, являє собою художню, пізнавальну, наукову цінність архівного матеріалу родини Савицьких.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Авторка оперує матеріалами, які дбайливо зібрані та упорядковані Р. Савицьким-молодшим, це світлина, статі, рецензії, автографи, огляди тощо, які зберігаються в музеї-кімнаті Дрогобицького державного музичного училища імені В. Барвінського.

Мета статті є висвітлення та спроба аналізу матеріалів альманаху, які розкривають маловідомі сторінки життя і творчості Василя Барвінського.

Виклад основного матеріалу. Василя Барвінського спіткала доля багатьох мистців, які змушені були жити і працювати у складних умовах тоталітарного режиму. А це – неможливість відкрито популяризувати свою творчість, згодом досліджувати його діяльність, належно оцінити місце і значимість композитора в контексті української та західноєвропейської музичної культури. Його ім'я повністю замовчувалось, творчість була вилучена з

ДЕЯКІ МАТЕРІАЛИ З РОДИННОГО АРХІВУ РОМАНА САВИЦЬКОГО-МОЛОДШОГО

концертного життя, багато творів знищено. Це призвело до того, що майже всі сфери діяльності мистця мало досліджені, а доля творчої спадщини, як і доля самого композитора, склалась винятково трагічно. Але справедливо кимсь зазначено, що “рукописи не горять”, і це воістину так. Повертаємо борг перед Василем Барвінським. І поки ще живі люди, які знали мистця, його учні, друзі, котрі зуміли знайти, зберегти, врятувати музичні твори, матеріали, листи, документи – безцінна спадщина композитора повертається до нас і займає належне їй почесне місце в музичній культурі ХХ сторіччя. Свідченням цього є не тільки віднайдені твори композитора, а й концертні програми з документами про конкурси, конференції та інші матеріали. До тих людей, які присвятили своє життя служінню українській культурі належить Роман Савицький-молодший, син відомого піаніста і музичного діяча Романа Савицького (1907 – 1960), одного з найяскравіших учнів Василя Барвінського. Батькові вдалося зберегти та вивезти за кордон унікальний матеріал про життя і творчість Василя Барвінського – фотознімки, програми концертів, окремі видання тощо.

Роман Савицький-молодший – музикознавець, бібліограф. Від 1968 року він є керівником музично-мистецького відділу Публічної бібліотеки міста Елізабет (штат Нью-Джерзі, США). В його доробку багато музикознавчих досліджень: бібліографія спадщини М. Лисенка, З. Лиська, М. Голубця, англomовний вступ до 10-томника “Українські народні мелодії” З. Лиська, “Українська музика – в джерелах Заходу”, “Творча спадщина Василя Барвінського” та ін.

Кімнати-музею ім. Василя Барвінського при Дрогобицькому музичному училищі Р. Савицький-молодший подарував альманах матеріалів про життя і творчість композитора із родинного архіву піаніста та педагога Р. Савицького (Кренфорд, США). Над реставрацією, упорядкуванням матеріалів альбому син композитора працював понад 40 років. Як він згадує “батько, який передчасно помер і не завершив справи свого життя, дуже хотів, щоб Василь Барвінський жив, щоб його музика продовжувала звучати і своїм високим рівнем входити в орбіту світу. І в цьому напрямку він працював віддано й систематично” [1, 7].

“...Після смерті батька я почав студіювати нотну колекцію тата, в якій Барвінськіані належить найвагоміше місце. З кожним місяцем та роком чимраз виразніше вбачав я в тих дорогих матеріалах батька – ненаписаний заповіт... Власність і відданість батька перейшли на мене.

Завершені студії бібліотечних наук та музичної бібліографії посилили оперативність у міжнародних пошуках спадщини, яка здавалась втраченою. Іноді всміхалось дивне щастя на таких дорогах...” [1, 7].

В альбом увійшли фоторепродукції нот, концертних програм, фото світлин, різноманітних рецензій, автографів, окремих видань та інші документи від 1920 по 2000 рр. Матеріал в альбомі розміщено за окремими тематичними розділами при збереженні хронологічної послідовності, що дає можливість реконструювати творчість Василя Барвінського, його концертну, педагогічну, музикознавчу та музично-громадську діяльність, а також відтворити панораму культурного життя того періоду.

“Вибір концертних програм та світлин, це в основному збірка батька, яка чудом перетривала війну. Сам Р. Савицький дуже цінував фотографії своєї збірки, бо забрав їх на Захід. Вряд чи з інших джерел можна було б це з реконструювати” – згадує син композитора [1, 7].

Цінними в альбомі є шість автографів творів Василя Барвінського, деякі прокоментовано Василем Витвицьким. Це фрагменти трьох прелюдій – № 1 – F-dur, № 2 – As-dur, № 6 – Cis-dur (за первинною нумерацією). Більш детальний аналіз цих прелюдій подає Лілія Назар (Львів) [4, 14 – 24]. Варіації-мініатори на тему української народної пісні G-dur (фрагмент), 1920 – 21 рр. (передані Любкою Колесою), “Засвістали козаченьки” (дитяча мініатора, 1929, архів Михайла Гайворонського), обробка народної пісні “Ягіль-ягільочка”, (передано співачкою С. Нагірною).

Серед інших автографів – фрагмент заміток композитора про свою творчість, які за допомогою професора С. Павлишин були оформлені після повернення із ув’язнення та посвідчення-рекомендація В. Барвінського Р. Савицькому завершити студії за кордоном (Львів, вересень, 1927).

Окремі видання та монографічні нариси охоплюють період 1964 – 1998 рр. Автори – І. Ковалів (Торонто, 1964), В. Витвицький (Мюнхен, 1965), Б. Тихонюк (Львів, 1989), С. Павлишин (Київ, 1990), Б. Тихонюк (Львів, 1991), Н. Кашкадамова (Львів, 1991), Т. Шуп’яна (Київ, 1991), збірник “Василь Барвінський і українська музична культура” (Тернопіль, 1998), а також у цьому розділі вміщено матеріали конкурсів молодих піаністів (Львів, 1996; Дрогобич, 1998).

Зазначу, що автор альбому використовує не тільки матеріали батька, він доповнює їх сучасними документами (з України та США).

ДЕЯКІ МАТЕРІАЛИ З РОДИННОГО АРХІВУ РОМАНА САВИЦЬКОГО-МОЛОДШОГО

Світлина, які увійшли до альбому, є якісними відбитками з оригінальних негативів різних часів. Як зазначає син, Роман Савицький захоплювався фотосправою і надзвичайно цінував фотознімки своєї збірки, тому забрав їх своєчасно на Захід. Ці світлина належать до “найцінніших, найрідших кадрів із давньої та доброї доби” [1, 7].

Їх понад 70 і згрупувати можна за образно-тематичним змістом. Всі знімки, які увійшли в альбом, прокоментовані Р. Савицьким-молодшим. До першої групи віднесемо родинні та власне фотопортрети самого В. Барвінського різних періодів, зокрема два фотопортрети невідомого автора (бл. 1935 р.), портрет із періоду 1946 – 47 рр., з дружиною Наталкою (два фото), біля свого погруддя, виконане скульптором С. Литвиненком у 1933 р.; фотопортрет останніх років Р. Савицький-молодший коментує так: “тут композитор (Василь Барвінський – Л.С.) не лірик, а грізно кидає виводів противникам” [1, 5, 267], фото на титульній стороні альбому виконане у Харкові 1928 р. під час концертного турне із віолончелістом Богданом Бережницьким. Василь Витвицький стверджує, що це найвірніше зображення Василя Барвінського тих часів.

До другої групи – знімки, які висвітлюють педагогічну діяльність В. Барвінського, де він із своїми учнями в класі, за інструментом, на відпочинку – Нестором Нижанківським, Романом Савицьким, Меланією Байловою, Зиновієм Лиськом, Марією Крих.

Третя група охоплює фото вчителів композитора-піаніста Вілема Курца, Вітезслава Новака (портрети роботи Гануша Богмана, 1930) [1, 163].

Четверта група – “видатні виконавці музики В. Барвінського” [1, 2, 5, 6,]. Знімки згруповані хронологічно і охоплюють три періоди: перша половина, середина, кінець ХХ-го сторіччя. Це автопортрети піаністів-віртуозів Любки Колесси, Яна Горбати, Романа Савицького, Романа Криштальського; співачок Марії Сокіл, Євгенії Зарицької, Ірини Маланюк, Шарлоти Ордассі-Баранської; скрипаль Романа Придаткевича, виконавця деяких інструментальних творів В. Барвінського в Америці; віолончелістки Христини Колесси; диригентів Вацлава Таліха, Олександра Кошиця.

Частина світлин зафіксувала виконавців власне в момент їхнього виступу: концерт Міхаеля Грілла в Соборі Св. Йоанна (Нью-Йорк, 1988), Роман Савицький виконує Прелюдію е-moll В. Барвінського (Нью-Йорк, 1956), прем'єра Фортепіанного концерту f-moll композитора, партія фортепіано – Р. Савицький, диригент Микола Колесса (Львів,

1939). Групу видатних солістів кінця сторіччя складають Йосип Гошуляк, Павло Плішка, Р. Дурзо, Лідія Артимів, Флоренс Бокаріус (Сагайдачна) [1, 284 – 289].

Знімки п'ятої групи зафіксували В. Барвінського з шанувальниками, друзями, колегами-викладачами Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка у Львові. Цікаво прокоментовано В. Витвицьким світліну 1937 року: “успішний, музичний дуумвірат”, в центрі якої С. Людкевич та В. Барвінський [1, 203]. Низка фотознімків відтворили фрагменти діяльності СУПРОМу – це збори Спілки у приміщенні Музичного товариства ім. М. Лисенка у Львові (1938), зафіксовано момент виступів В. Барвінського та Р. Савицького. Крім того, цікавим є фото з Філаретом Колессою, Левком Ревуцьким, Станіславом Людкевичем (1940), яке прокоментовано Р. Савицьким: “чи можлива національна музика без них?” [1, 221], з Остапом Лисенком (сином композитора), Мар'яною Лисенко (донькою), Василем Витвицьким, Борисом Кудриком, Ю. Тисовським, Євгенією Курилович-Чапельською (1940) – після концерту, присвяченому М. Лисенкові [1, 225], В. Барвінський серед виконавців симфонічного хору “Кавказ” С. Людкевича в концерті, присвяченому Т. Шевченкові (1943) [1, 227]; В. Барвінський серед учасників і членів журі конкурсу молодих співаків, організованого СУПРОМом у Вищому музичному інституті ім. М. Лисенка (1939) [1, 218].

Окрему групу становлять фотознімки Р. Савицького, які зафіксували миті його творчого життя: у 17-річному віці – початок занять у В. Барвінського (Подільці, 1924), з дружиною Іванною (1940); концертні виступи у Львові (1938 – 1939 рр.), Німеччині (1945 – 1948 рр.), Америці (1956 – 1960 рр.); у концерті 1939 р., присвяченому 125-річчю від дня народження Т. Шевченка, відбулась прем'єра Фортепіанного концерту f-moll В. Барвінського (диригував М. Колесса); кольорові фото охоплюють 1952 – 1957 роки.

Окремо можна виділити фоторепродукції титульних сторінок збірок фортепіанних творів В. Барвінського, зокрема оригінальна кольорова обкладинка збірки “Наше сонечко грає на фортепіанні” (видавництво СУПРОМ), збірника “Танечних п'єс для фортепіано”, виданого в Японії С. Накамураю, 1931 р., де твори В. Барвінського містяться серед творів Бартока, Бізе, Бузона, Вагнера, Гріга, Дебюссі, Шопена, Скрябіна (вміщено “Український танок” В. Барвінського, який згодом згадував, що з цими творами він пробився на міжнародну арену) [5, 28].

ДЕЯКІ МАТЕРІАЛИ З РОДИННОГО АРХІВУ РОМАНА САВИЦЬКОГО-МОЛОДШОГО

Значну частину альбому становлять репродукції афіш-програм концертів з творів В. Барвінського, які відбувалися в Україні та поза її межами. За свідченням Р. Савицького-мол., його батько зберіг їх, як і фото, бо вони мають неабияку документальну цінність.

В альбом увійшли програми концертів та відгуки-рецензії на них з 1920-х років.

Розташовані у хронологічній послідовності разом із знімками виконавців та відгуками-рецензіями на концертні виступи, вони створюють можливість відчутти високий професіоналізм, значний ентузіазм наших композиторів, виконавців, музикознавців, які опинились в еміграції, та з якою силою любові до української музики вони її популяризували, примножували і збергали.

Серед них, між іншим, – поряд із світлинами авторського концерту В. Барвінського (Харків, 1928) з віолончелістом Богданом Бережницьким [1, 165], містяться фото концертів Р. Савицького: у Львові, Німеччині, Філадельфії, Нью-Йорку (40-і – 50-і роки), Любки Колесси (Нью-Йорк, 1943), Яна Горбати, Романа Придаткевича (Нью-Йорк, 1941), Дарії Гординської-Каранович (дала концерти в шану В. Барвінського, влаштовані Українським музичним інститутом у Детройті, 1963 р., Музичним інститутом ім. М. Лисенка у Торонто, 1964 р.). З яких нагод не влаштовувались би концерти, твори В. Барвінського були окрасою цих програм. Перечислю деякі: з нагоди відкриття надгробного пам'ятника І. Франкові (Львів, 1933 р.), концерт з творів українських композиторів (Варшава, 1934), мистецький вечір української студентської громади (УСГ) з нагоди 10-ї річниці (Нью-Йорк, 1960), концерт Симфонічної музики (Дніпропетровськ, 1948), “після якого муза В. Барвінського нагло трагічно вмовкла в Україні” [1, 4, 232], ювілейний концерт до 100-річчя від дня народження М. Лисенка (Львів, 1942), концерт до 125-річчя Т. Шевченка (Львів, 1939), вечори української музики, влаштовані Українським музичним інститутом у Нью-Йорку (1957 – 58 рр.), де відбулась прем'єра “Варіацій на українську тему” В. Барвінського; концерт, влаштований Українським музичним інститутом у Філадельфії (1959 р.), де у виконанні М. Скала-Старицького прозвучав “Псалом Давида” В. Барвінського; вечір пам'яті українського журналіста-редактора Петра Сагайдачного (Нью-Йорк, 1978), де за відзначенням преси “особливою подією була світова прем'єра ліричного концерту для віолончелі і фортепіано В. Барвінського, скомпанованого композитором під час довголітнього ув'язнення у концтаборі”

(“Свобода”, 14 червня, 1978 р., партія віолончелі – Брігіта Грюнтер, фортепіано – Дарія Гординська-Каранович) [1, 260]; ювілейний концерт до 80-річчя Олександра Пулюя, влаштований Українським Вільним Університетом (1981 р.), де у виконанні Міхаеля Грілла були виконані прелюдії В. Барвінського [1, 270] та ін. Частина афіш та програми концертів зберігаються у фондах Музично-меморіального музею С. Крушельницької у Львові. Про це згадує І. Лужецька в своїй публікації [3].

В альбомі Р. Савицький-мол. окремо присвячує розділ ювілейним заходам, влаштованими СУПРОМом з нагоди 50-річчя та 30-тирічної музично-громадської діяльності В. Барвінського: це концерти-вечори у ВМІ ім. М. Лисенка (1938 р.), виконавцями творів мистця були Роман Криштальський, Роман Савицький, Петро Пшеничка та інші.

Зібраний матеріал зафіксував і заходи до 100-річчя від дня народження композитора: “Проект пам'яті В. Барвінського” (Нью-Йорк, США, 1988), ініціаторами якого були Р. Савицький-мол., М. Грілл в УМІА, в програмі якого – “Мініатюри на українські народні пісні”, Соната, Прелюдії, “Українська сюїта” (20.02.1988 р., Нью-Йорк); виступ М. Грілла в Соборі Св. Йоанна (21.08.1988 р., Нью-Йорк); передачі радіо “Нью-Йорк Таймс”, статті, рецензії, відгуки на сторінках газети “Свобода” видатних музикознавців В. Витвицького, Л. Грабовського та інших; виступи камерного ансамблю “Нова”, керівником якого є піаністка Лариса Крупа, учениця Д. Каранович (відбулась прем'єра Фортепіанного квінтету g-moll, Нью-Йорк, 1985).

Окремий розділ альбому має назву “Повернення композитора”. Тут зібрано матеріал 90-х років: відкриття пам'ятної дошки на будинку, де народився В. Барвінський (Тернопіль, 25.05.1989); огляд статей у пресі 1994 – 98 рр. (про повернення і виконання Фортепіанного концерту, сонати); дім Барвінських у Львові (фото 1994 р.), роботи С. Павлишин та Р. Савицького-мол.; афіша нової прем'єри Концерту для фортепіано з оркестром (Львів, 1994); матеріали конкурсів молодих піаністів до 110-річчя В. Барвінського – (Львів, 1996; Дрогобич, 1998).

Частина цих світлині є кольоровими, це – своєрідна окраса альбому і ніби всміхається з них муза В. Барвінського у “барвінкових” тонах.

Альбом був би неповним, якби не містив рецензій, відгуків, окремих статей, оглядів, аналізів музичних творів, що вміщувались в окремих виданнях, періодиці (українською та англійською мовами).

ДЕЯКІ МАТЕРІАЛИ З РОДИННОГО АРХІВУ РОМАНА САВИЦЬКОГО-МОЛОДШОГО

Зокрема це рецензії В. Барвінського на концертні виступи Р. Савицького ("Новий час", 1934), огляди-рецензії Леоніда Грабовського, Теодора Терен-Юськіва, Василя Витвицького та інших на сторінках "Свобода", "Новий час" про виконавців музики В. Барвінського: "Успіх Л. Колесси в Лондоні" (1937), "Концерт з творів В. Барвінського" (1938), "Шевченківський концерт" (1939), "Концерт в шану В. Барвінського" (1964), "Тривалий пам'ятник" (1988), про виконання Фортепіанної сонати В. Барвінського, яка "пролежала в німих значках близько 80 років", виконання М. Грілла [1, 280] тощо.

На сторінках журналу "Культура і життя" вміщено статті М. Гордійчука "Шедєвр повернувся в Україну" (№ 3, 4, 5, 1994), С. Павлишин "110-років композитора В. Барвінського", 1998; "Галицька зоря" (Дрогобич) вмістила статті Володимира Грабовського "Юні піаністи змагаються" та "Конкурс завершився. Є лауреати", 1998.

Рецензії в книзі "Українська пісня за кордоном" визначили особливі успіхи композитора і диригента Олександра Кошиця (зробив хороше опрацювання твору "Ой ходить сон", що визначено як "шедевр із простої народної мелодії") в Мексиці (1922 – 23), Уругваї (1923), Бразилії (1923). "Колискова" В. Барвінського, яку О. Кошиць "оркестрував для свого живого фантастичного оркестру, вривається в нашу пам'ять як найбільш осягнене коли-небудь чоловіком чудо" [1, 179]. Варто зазначити, що значна кількість музичних оглядів та рецензій В. Барвінського, присвячених різноманітним подіям музичного життя зберігається у фондах Музично-меморіального музею С. Крушельницької у Львові [2].

В окремий розділ Р. Савицький-мол. вміщує матеріали про В. Барвінського та його творчість, які увійшли в довідники України, Заходу та інших країн (загальні та музичні енциклопедії чи інші видання мовами Європи й Північної Америки з 1926 р.).

Це: Internationale Moderne Klaviermusik Ein Wegweiser und Berater von Robert Teichmüller und Kurt Herrmann, Leipzig, Zurich, 1927. (Крім біографічних даних визначено твори – 6 мініатюр на укр. нар. теми, характеристики образно-тематичного змісту мініатюр та рівень технічної складності) [1, 290 – 292];

"Энциклопедический музыкальный словарь", 2-е издание, Москва: "Сов. Энциклопедия", 1966, с. 40, Штейнпресс Б.С. и Ямпольский И.М. [1, 293];

"International Cyclopedia of Music and Musicians" New York, London: 1975, автор Р. Савицький-мол.,

перевидано без змін у новому виданні енциклопедії, 1985) [1, 296];

"Музыкальная Энциклопедия", т. 1, Москва, издат. "Сов. Энциклопедия", 1973, гл. ред. Ю.В. Келдыш, автор С. Павлишин [1, 296];

"Schimans Musiklexikon", Stockholm, 1975, авторы Л. Грігор'єв, Ю. Платек [1, 296];

"Musicka Enciklopedija", т. 1, Zagreb MCMLXXI, 1971 – 77 [1, 294];

"Algemeine Muziek Encyclopedic", DeHaan Haarlem, 1979 [1, 297];

"Encyclopedia of Ukraine", Торонто, 1984 р. [1, 297];

"Biographical Dictionary of Russian/Soviet Composers", Allan Ho and Dmitry Feofanov, New York, London, 1989 (подав Вірко Балеї) [1, 298].

Завершує свій альбом Р. Савицький-мол. списками Барвінськіани Р. Савицького: це той матеріал, який ще планується опублікувати в інших альбомах та виданнях, це – анонс зібраної антології Барвінськіани у звукозапису (понад 100 одиниць) та список не віднайдених музичних творів В. Барвінського (станом на лютий 1999) – це 30 творів різних за жанрами (за свідченням Р. Савицького-мол. – цей "стан не покращився").

За словами автора, "фоторепродукції в цьому альбомі становлять невеликий відсоток цілого архіву" [1, 7].

Альбом має 325 сторінок. За свідченням Р. Савицького-мол. – це близько 5% архівного матеріалу. Даний альбом – це робоча копія, планується друга редакція з доповненнями, коментарями знімків, матеріал буде подано на 2-х сторінках паперу з англійським підтекстом.

Висновки. Один з перших примірників цієї унікальної праці подаровано Р. Савицьким-мол. кімнаті-музею композитора в Дрогобицькому музичному училищі ім. В. Барвінського (ще один знаходиться у Львові). Цей альманах створено "послідовною, довготривалою працею та особливим пієтетом музикознавця до особи В. Барвінського і до одного з його найулюбленіших учнів – Романа Савицького" (Володимир Грабовський – музикознавець, голова Дрогобицької організації НСКУ).

1. Савицький-молодший Р.В. Барвінський. *Вибрані матеріали про життя і творчість із родинного архіву Романа Савицького*. – Кренфорд, США. – 2000. – 192 с.

2. Білавич Д. *Музично-критична діяльність Василя Барвінського на матеріалах фондів Музично-меморіального музею С. Крушельницької у Львові // Василь Барвінський в контексті європейської музичної культури. Статті та*

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАРКЕТОЛОГІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

матеріали. Ред.-упорядник О. Смоляк. – Тернопіль: Астон, 2003. – С. 139 – 144.

3. Лужецька І. Ім'я Василя Барвінського у документальних пам'ятках фонду Музично-меморіального музею С. Крушельницької у Львові // *Василь Барвінський в контексті європейської музичної культури. Статті та матеріали. Ред.-упорядник О. Смоляк. – Тернопіль: Астон, 2003. – С. 160 – 167.*

4. Назар Л. Три неопубліковані прелюдії Василя Барвінського // *Василь Барвінський в контексті європейської музичної культури. Статті та матеріали. Ред.-упорядник О. Смоляк. – Тернопіль: Астон, 2003. – С. 13 – 25.*

5. Павлишин С. *Василь Барвінський*. – К.: Муз. Україна, 1990. – 88 с.

Стаття надійшла до редакції 26.11.2008

УДК 81'243:339.138

Інна Ромащенко, викладач кафедри іноземних мов
Академії муніципального управління,
м. Київ

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАРКЕТОЛОГІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Стаття присвячена проблемам актуальності процесів формування професійної компетентності майбутніх маркетологів в умовах сучасного маркетингового середовища, необхідності вивчення та використання іноземної мови для формування їх професійних якостей.

Ключові слова: компетентність, науково-дослідницькі роботи, асортимент товару, товари народного споживання, бренд, маркетинговий комплекс.

Постановка завдання. Актуальність формування професійної компетенції маркетологів на заняттях з іноземної мови обумовлена соціально-економічними факторами суспільного розвитку України. Педагогіка вимагає використання нових технологій у процесі навчання і це не є даниною моди, а стилем сучасного науково-практичного мислення, системи освіти в Україні, як відзначає В. Лутай в роботі [18]. Освіта – основа інтелектуального, культурного, духовного та соціально-економічного розвитку суспільства і держави [1 – 4]. Інтелектуалізація суспільства, виховання молоді інтелігенції, здатної зробити Україну висококультурною державою [6, 7] – неможлива без формування професійної компетенції молоді.

Україна остаточно і концептуально задекларувала європейський вибір та орієнтацію на інноваційну модель розвитку. Економічна система, що нині розвивається, потребує впровадження принципово нових прогресивних технологій та перехід до випуску високотехнологічної, наукоємкої продукції, що відбувається на основі інтелектуалізації всієї виробничої діяльності [11] а також нових форм

навчання студентів ВНЗ сучасних вимог ринку засобами іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми. Аналіз науково-методичної та спеціальної літератури дозволяє констатувати, що на даний час розроблено достатньо навчальних планів та програм, випустили підручники з основ економічних знань вітчизняні автори С. Мочерний, А. Чухно, П. Єщенко, Г. Климко, А. Гальчицький, П. Єщенко, Ю. Палкін, Г. Оганян, В. Паламарчук, А. Румянцев.

Значна кількість опублікованих навчальних посібників та підручників, що відносяться до проблеми економічної освіти, виховання та навчання молоді в сучасних умовах ринкової економіки опублікована вітчизняними вченими А. Алексюк, Г. Балл, А. Влинець, А. Бойко, Ю. Гільбух, В. Галузинський та Н. Євнух, І. Зяюн та Г. Саган, С. Алушко, Г. Клімова, Г. Костюк, В. Моляко, І. Прокопенко, В. Рибалка, І. Радченко, О. Сухомлинська, В. Ткачук, О. Шпак, О. Падалка, В. Шепотько та ін.

Питання теорії та методики навчання іноземній мові у професійних навчальних закладах розглядалися у дослідженнях З. Данилової,